

**ZESPÓŁ PAŃSTWOWYCH SZKÓŁ MUZYCZNYCH
im. Fryderyka Chopina**

ul. Bednarska 11, 00-310 Warszawa,
TEL.: (22) 826 63 14; (22) 827 71 32, sekretariat@bednarska.art.pl

**Szkolny Program
Wychowawczo-Profilaktyczny**

Warszawa 2023/2024

Spis treści

Literatura przedmiotu	3
CZĘŚĆ I	5
1. Preambuła	5
2. Podstawy prawne	6
3. Charakterystyka szkoły i środowiska lokalnego	7
4. Misja i wizja szkoły	8
5. Sylwetka absolwenta	9
6. Wartości ważne dla społeczności szkolnej	9
7. Powinności wychowawcze pracowników pedagogicznych i niepedagogicznych	10
8. Ogólne założenia programu profilaktyczno-wychowawczego	12
9. Uczestnicy i realizatorzy programu profilaktyczno-wychowawczego	12
CZĘŚĆ II	14
1. Wnioski z ewaluacji programu z poprzedniego roku szkolnego	14
2. Rekomendacje wychowawczo-profilaktyczne CEA na rok szkolny 2023/2024	14
3. Diagnoza aktualnych potrzeb	14
4. Cele ogólne i szczegółowe planu wychowawczo-profilaktycznego	15
4. Wykaz specjalistycznych placówek	16
5. Harmonogram zadań do realizacji w roku szkolnym 2023-2024	16

Literatura przedmiotu

- Bezpieczna szkoła. Zagrożenia i zalecane działania profilaktyczne w zakresie bezpieczeństwa fizycznego i cyfrowego uczniów. Warszawa 2020, MEN, dostęp: <https://www.ore.edu.pl/2020/09/bezpieczna-szkola-poradnik/>
- Bissinger-Ćwierz U., Psychopedagogiczne metody pracy z uczniem najmłodszym oraz uczniem ryzyka dysleksji w szkole muzycznej. Poradnik dla nauczycieli klas instrumentalnych zawierający ponad 50 ćwiczeń i zabaw wspomagających grę na instrumencie. Warszawa 2016, CEA, dostęp: https://cea-art.pl/pub/Psychopedagogiczne_metody_pracy.pdf
- Bissinger-Ćwierz U., Nogaj A. A. (red.) Strategie radzenia sobie z tremą: w kształceniu muzycznym oraz w zawodzie muzyka. Warszawa 2018, Difin, dostęp: <https://ksiegarnia.difin.pl/strategie-radzenia-sobie-z-trema-w-ksztalceniu-muzycznym-oraz-w-zawodzie-muzyka>
- Bissinger-Ćwierz U., Metody aktywizujące w szkolnej i pozaszkolnej edukacji muzycznej. Warszawa 2019, Difin, dostęp: <https://difin.pl/metody-aktywizujace-w-szkolnej-i-pozaszkolnej-edukacji-muzycznej-poradnik-dla-nauczycieli-i-animatorow>
- Gaś Z., Profilaktyka w szkole. Warszawa 2006, WSiP.
- Macander D., Metody i sposoby prowadzenia diagnozy w szkole i placówce oświatowej [w:] M. Konopczyński, J. Borowik i in., Program wychowawczo-profilaktyczny szkoły i placówki oświatowej. Warszawa 2017, ORE, dostęp: <https://www.ore.edu.pl/2017/05/program-wychowawczo-profilaktyczny/>
- Nogaj A. A. , Psychologiczne kompetencje nauczycieli w świetle wybranych trudności uczniów szkół muzycznych. W: L. Kataryńczuk-Mania, G. Mania (red.) Konteksty kultury, konteksty edukacji – wielowymiarowość kształcenia artystycznego i upowszechniania kultury. Kraków – Skarbona 2019, Stowarzyszenie Polskich Muzyków Kameralistów, dostęp: <http://psychologdlamuzyka.pl/wp-content/uploads/2020/05/Nogaj-Psychologiczne-kompetencje-n-li-Krakow.pdf>
- Nogaj A. A., Korzyści wynikające z kształcenia muzycznego. Zeszyty Psychologiczno- Pedagogiczne Centrum Edukacji Artystycznej, 2017, 4(1), dostęp: <http://psychologdlamuzyka.pl/wp-content/uploads/2019/10/Nogaj-Korzyści-wynikające-z-edukacji-muz...-ZPPP-CEA-nr-4-1.pdf>
- Nowicka M, Wzorek A., Szkolny System Wsparcia Zdrowia Psychicznego – Program Promocji i Profilaktyki dla szkół podstawowych i ponadpodstawowych. Warszawa 2017. Instytut Edukacji Pozytywnej, dostęp: <https://myslepozytywnie.pl/publikacje/Program%20profilaktyczny%20dla%20szkoly%20ponadpodstawowej.pdf>
- Porzak R. (red.), Profilaktyka w szkole. Stan i rekomendacje dla systemu oddziaływań profilaktycznych w szkole. Lublin 2019. Fundacja „Masz Szansę”, dostęp: https://https://profilaktycy.pl/images/zasoby_pliki/ksiazka/Profilaktyka_w_szkole.pdf
- Śmieszchalska J., Profilaktyka dolegliwości wynikających ze specyfiki gry na instrumentach muzycznych – nowe wyzwanie dla nauczycieli. Zeszyty Psychologiczno-Pedagogiczne CEA, nr 3, Warszawa 2015, dostęp: https://cea-art.pl/pub/z_3_caly_m.pdf
- Wojtanowska-Janusz B., Rola wsparcia psychologicznego w budowaniu odporności psychicznej uczniów szkół muzycznych. Zeszyty Psychologiczno-Pedagogiczne CEA, nr 4, Warszawa 2017, dostęp: <https://cea-art.pl/pub/CEA-z-4-maly.pdf>

CZĘŚĆ I

1. Preambuła

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny Zespołu Państwowych Szkół Muzycznych im. Fryderyka Chopina jest efektem dyskusji zogniskowanej wokół zagadnień i problemów dotyczących konkretnej społeczności szkolnej. Oprócz opisu strategii wspierania uczniów w ich rozwoju, kształtowania osobowości artystycznej, a także ukazania sposobów radzenia sobie z trudnościami wynikającymi ze specyfiki nauczania w szkole muzycznej, zawiera opis oczekiwań postaw moralnych, kształtowania zachowań wychowanków i rozwijania szeroko rozumianej wrażliwości muzycznej.

Specyficzny charakter Zespołu Szkół Muzycznych im. Fryderyka Chopina wynika z faktu istnienia obok siebie sekcji instrumentalnych, sekcji rytmiki i sekcji wokalne dla młodzieży niepełnoletniej i pełnoletniej, jak i Policealnego Studium Jazzu dla osób dorosłych. Problemy doskonalenia artystycznego obejmują zatem nie tylko podwyższanie umiejętności młodzieży w dziedzinie gry na instrumencie i w śpiewie, ale także poznawanie nowych obszarów muzycznych, począwszy od nowych stylów, nowych sposobów interpretacji i wykonawstwa.

Proces wychowania to także dążenie do perfekcji, praca nad odkrywaniem i pogłębianiem wartości artystycznych, praca nad rzetelnym profesjonalizmem, która nigdy nie ma kresu. Młodzież szkolna i dorośli uczniowie Policealnego Studium Jazzu, mają zatem wspólną płaszczyznę porozumienia jaką jest muzyka, rodzaj szczególnej emocji jaką wzbudza w człowieku kontakt ze sztuką i nieustanne dążenie do ideału.

Treści Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego są spójne ze Statutami Szkoły, oraz szkolnym zestawem programów nauczania. Założeniem działań wychowawczo-profilaktycznych jest współpraca całej społeczności szkolnej: uczniów, ich rodziców, nauczycieli oraz pracowników administracji.

2. Podstawy prawne

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. z 1997 r., nr 78, poz. 483).
- Konwencja o Prawach Dziecka (Dz.U. z 1991 r., nr 120, poz. 526).
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo Oświatowe (Dz.U. z 2017 r., poz. 59 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 1991 r., nr 95, poz. 425 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela (Dz.U. z 1982 r., nr 3, poz. 19 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz.U. 1995, nr 10, poz. 55 z późn. zm.).
- Ustawa z 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. 1982, nr 35, poz. 230 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. 2005, nr 179, poz. 1485 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. 2005, nr 180, poz. 1493 z późn. zm.).
- Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19 sierpnia 1994 r. (Dz.U. 1994, nr 111, poz. 535 z późn. zm.).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 8 lutego 2017 r. w sprawie *Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017–2022* (Dz.U. 2017, poz. 458).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie *zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii* (Dz.U. z 2015 r., poz. 1249 z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 14 sierpnia 2019 r. w sprawie *podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa artystycznego* (Dz.U. z 2019 r., poz. 1637 z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 6 czerwca 2019 r. w sprawie *ramowych planów nauczania w publicznych szkołach i placówkach artystycznych* (Dz.U. z 2019 r., poz. 1247 z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 30 października 2017 r. w sprawie *warunków i trybu udzielania zezwoleń na indywidualny program lub tok nauki oraz organizacji indywidualnego programu lub toku nauki w szkołach artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne* (Dz.U. z 2017 r., poz. 2058).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie *zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach* (Dz. U. z 2017 r., poz. 1591 z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie *warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym* (Dz.U. z 2017 r., poz. 1578 z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 września 2017 r. w sprawie *orzeczeń i opinii wydawanych przez zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych* (Dz.U. z 2017 r., poz. 1743).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie *bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach* (Dz.U. 2003, nr 6, poz. 69 z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 26 sierpnia 2016 r. w sprawie *sposobu prowadzenia przez publiczne szkoły i placówki artystyczne dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej oraz rodzajów tej dokumentacji* (Dz.U. 2016, poz. 1375).

3. Charakterystyka szkoły i środowiska lokalnego

Państwowa Szkoła Muzyczna II stopnia im. Fryderyka Chopina w Warszawie powstała w 1883 roku jako Szkoła Muzyczna przy Warszawskim Towarzystwie Muzycznym, którego prezesem był Stanisław Moniuszko. W 1919 roku w uznaniu zasług Szkoła otrzymała nazwę i uprawnienia „Wyższej Szkoły Muzycznej imienia Fryderyka Chopina”.

Z inicjatywy prof. Jerzego Żurawlewa Szkoła w 1927 roku Międzynarodowe Konkursy Pianistyczne im. Fryderyka Chopina a z inicjatywy Adama Wieniawskiego od 1935 roku organizowano tu Międzynarodowe Konkursy Skrzypcowe im. Henryka Wieniawskiego.

W 1950 r. Szkoła otrzymała nazwę Średniej Szkoły Muzycznej im. Fryderyka Chopina i została upaństwowiona. Kształcenie prowadzono w klasach instrumentalnych i klasie wokalne, którą w późniejszych latach rozbudowano o Sekcję Piosenki Aktorskiej. Wykształciła ona wielu znanych polskich piosenkarzy, m.in. Edytę Geppert i Andrzeja Rosiewicza.

W 1992 roku powołano w Szkole jedyny w owym czasie w średnim szkolnictwie muzycznym w Polsce Wydział Jazzu. Zasięg kształcenia Wydziału rozszerzony został o powołane przy Szkole Policealne Studium Jazzu. Równocześnie z powołaniem Policealnego Studium Jazzu, w 1997 roku Szkoła przekształcona została w Zespół Państwowych Szkół Muzycznych im. Fryderyka Chopina. W grudniu 2005 r. Studium otrzymało imię Henryka Majewskiego – wybitnego trębacza jazzowego, współtwórcy Wydziału Jazzu i Studium oraz wicedyrektora Szkoły.

Wśród wybitnych uczniów i absolwentów, odnoszących sukcesy w Polsce i za granicą należy wymienić: Zdzisławę Donat, Jerzego Artysza, Jadwigę Rappe, Jerzego Knetiga, Annę Malewicz-Madey, Leonarda Mroza, Jadwigę Kotnowską, Pawła Skrzypka, Wandę Głowacką i Artura Rucińskiego. Wielu z nich obecnie wróciło do Szkoły jako jej wybitni pedagodzy.

Od 6 listopada 2014 r. Szkoła prowadzi zajęcia w dwóch lokalizacjach. Główna siedziba mieści się przy ulicy Bednarskiej 11, natomiast przy ulicy Połczyńskiej 56 - część dydaktyczna Koncertowego Centrum Edukacji Muzycznej.

O wysokim poziomie nauczania Szkoły świadczy bardzo duże zainteresowanie kształceniem. Co roku do rekrutacji przystępuje ponad 100 kandydatów, zasilając szeregi wychowanków. W efekcie Szkoła liczy około 400 uczniów w wieku od 12 do 24 lat.

Szkoła wykształciła laureatów wielu konkursów oraz stypendystów różnych Funduszy, w tym MKiDN. Absolwenci dostają się na uczelnie muzyczne w kraju i za granicą (Wielka Brytania, Niemcy, Austria, Holandia, Belgia). Niektórzy z nich wybierają też kierunki muzyczne na uniwersytetach (muzykologia, muzykoterapia, reżyseria dźwięku) a pozostali stają się pełnowartościowymi odbiorcami sztuki.

Współpracujemy z UMFC, innymi szkołami muzycznymi w Polsce, ambasadą USA (w zakresie muzyki jazzowej), domami kultury, ośrodkami pomocy społecznej.

Rada Rodziców aktywnie współdziała z gronem uczniów i nauczycieli.

4. Misja i wizja szkoły

Misja szkoły

Misją Szkoły, oprócz pełnienia funkcji dydaktycznej, jest dążenie do harmonijnego rozwoju ucznia, zarówno w sferze artystycznej, intelektualnej, psychicznej, fizycznej, emocjonalnej, estetycznej, jak i społecznej.

Stwarzamy warunki sprzyjające rozwojowi dzieci wrażliwych na muzykę oraz dajemy podstawy wykształcenia muzycznego, wdrażając do samodzielności i pomagając w podejmowaniu decyzji dotyczącej kierunku dalszej edukacji.

Stawiamy sobie za cel kształcenie i wychowanie w duchu poszanowania dla polskiego dziedzictwa kulturowego, umiłowania ojczyzny jak również otwarcia na wartości kulturalne innych narodów. Podejmujemy działania mające wpływ na kształtowanie postaw patriotycznych, tolerancyjnych i humanitarnych.

Szkoła jest miejscem, w którym kształtują się postawy społeczne. Poprzez kultywowanie i tworzenie tradycji Szkoły oraz wspieranie działań zespołowych budujemy więź pomiędzy wszystkimi członkami naszej społeczności. Uczymy szacunku dla drugiego człowieka, jego poglądów i zainteresowań.

Tworzymy warunki do rozbudzania potrzeby przeżyć i doświadczeń muzycznych, rozpoznawania własnych talentów, a także do rozumienia muzyki i jej znaczenia dla kultury. Wprowadzamy w świat wiedzy i muzyki. Uczymy systematyczności, odpowiedzialności oraz profesjonalizmu, przygotowując do aktywnego i twórczego udziału w życiu artystycznym, kulturalnym i społecznym.

Dbamy o bezpieczeństwo uczniów, pracowników pedagogicznych i niepedagogicznych, podejmujemy działania profilaktyczne przeciwko negatywnym postawom, takim jak brak tolerancji, przemoc i uzależnienie. Propagujemy zdrowy tryb życia oraz kulturę spędzania czasu wolnego.

Wizja szkoły

Szkoła jest instytucją przyjazną i twórczą. Stwarza możliwości poznania świata muzyki, jej piękna i znaczenia w kulturze. Nauczyciele szkoły dążą do tego, by stać się wzorem postępowania etycznego dla uczniów. Są otwarci na zmiany zachodzące w procesie kształcenia, przy jednoczesnym stawianiu określonych wymagań edukacyjnych. Kształtują osobowość uczniów, stwarzają im warunki do rozwijania umiejętności wykorzystania zdobytej wiedzy w praktyce, pomagają w podjęciu decyzji o wyborze dalszej drogi kształcenia muzycznego. Dążą do pełnej integracji między wszystkimi uczestnikami życia szkolnego.

W zmieniających się czasach chcemy coraz lepiej rozpoznawać potrzeby i rozwiązywać problemy uczniów. Staramy się pełnić rolę pedagoga, któremu można zaufać i w którym można znaleźć oparcie. Dążymy do stworzenia atmosfery, w której uczeń może czuć się bezpiecznie i w której będzie mieć optymalne warunki do rozwoju osobistego i profesjonalnego.

5. Sylwetka absolwenta

Chcielibyśmy, żeby nasza postawa - nauczycieli Szkoły - sprzyjała rozwojowi uczniów w poniższych obszarach:

Profesjonalizm i artyzm:

- wiedza z teorii muzyki, kontekst historii muzyki,
- gra na instrumencie, rytmika lub śpiew,
- skuteczność, dokładność, regularność,
- zaangażowanie w uczeniu się, żywa współpraca z nauczycielem,
- odczytywanie z tekstu nutowego idei kompozytora, twórcze używanie własnej osobowości w respekcie do zapisu,
- występy sceniczne,
- balans między trzeźwością a emocjonalnością, szczerść przekazu,
- szukanie wewnętrznego miejsca ucznia, w którym może on czuć się bezpiecznie będąc wystawionym na opinie innych,
- poszukiwanie inspirujących i interesujących ucznia utworów wielu dziedzin sztuki i nauki (różne style muzyczne, literatura, sztuki graficzne, filozofia, itp.) oraz miejsc fizycznych i wirtualnych, w których można tych utworów doświadczać
- możliwość kontynuowania nauki w wyższych uczelniach muzycznych.

Osobowość i odnajdywanie się w społeczeństwie:

- uczciwość, życzliwość, tolerancyjność, otwartość,
- dbałość o dobro wspólne, wartości patriotyczne,
- poczucie własnej wartości, realizowanie własnej wyjątkowej osobowości oraz branie pod uwagę innych ludzi,
- przytomność, odpowiedzialność,
- korzystanie z różnorodnych możliwości dostępnych w świecie.

6. Wartości ważne dla społeczności szkolnej

Miłość i szacunek dla Ojczyzny

Dążeniem Szkoły jest promowanie postawy patriotycznej. Podczas zajęć szkolnych uczniowie zapoznają się z dorobkiem artystycznym polskich kompozytorów i wykonawców.

Poprzez działania artystyczne dbamy o podtrzymywanie tradycji obchodzenia świąt narodowych oraz ważnych rocznic historycznych. Uczestnictwo uczniów i nauczycieli w takich projektach muzycznych wpływa na pogłębienie szacunku dla dokonań i osiągnięć poprzednich pokoleń Polaków. Równocześnie kształtuje się poczucie przynależności do społeczności szkolnej, polskiej, europejskiej i światowej.

Kultura osobista oraz tolerancja i szacunek wobec wszystkich ludzi

Szkoła jest miejscem, gdzie relacja uczeń-mistrz stwarza warunki do przekazywania pozytywnych wzorców postępowania. Na lekcjach indywidualnych oraz grupowych wdrażamy uczniów do przestrzegania zasad dobrego wychowania, uczymy panować nad negatywnymi emocjami oraz reagować na różne formy nieuczciwości lub agresji. Promujemy życzliwość i szacunek należny każdemu człowiekowi.

Miłość i szacunek do świata kultury i sztuki

Obcowanie z muzyką daje młodzieży asumpt do rozwijania własnej wrażliwości na szeroko pojmowaną sztukę. Czynne uczestnictwo w koncertach, festiwalach oraz warsztatach muzycznych rozwija w nich świadomość współtworzenia kultury wysokiej, umożliwia poznanie pozaszkolnego środowiska artystycznego. Rozbudza zainteresowanie innymi dziedzinami sztuki.

Świadome zaangażowanie się w kierunkową aktywność i osiągnięcie celów

Prowadzona w szkole indywidualizacja procesu nauczania pozwala rozwijać specyficzne uzdolnienia muzyczne ucznia. Dzięki temu on sam może poznać swoje „mocne i słabe strony”, pracować nad odkrywaniem własnego potencjału oraz budzić w sobie motywację do pracy i pasję muzykowania. Sprzyjają temu występy na koncertach, konkursach i innych projektach artystycznych.

Samorealizacja, czyli dążenie do pełnego urzeczywistnienia siebie poprzez twórczą i odtwórczą aktywność artystyczną

Szkoła promuje rzetelność i systematyczność pracy oraz uczy organizacji czasu. Umożliwia prezentację dokonań wychowanków, dzięki czemu staramy się przygotować uczniów do samodzielności w realizacji postawionych zadań oraz inspirować do wyrażania własnych emocji w twórczości muzycznej.

Dokładamy starań, aby występy uczniów były polem do nauki przeżywania sukcesów i porażek, uczymy konstruktywnej krytyki i odporności na chwilowe niepowodzenia. Torujemy drogę do samodzielnej działalności artystycznej uczniów, inspirujemy również do własnej twórczości.

7. Powinności wychowawcze pracowników pedagogicznych i niepedagogicznych

Obszary oddziaływań profilaktyczno-wychowawczych

1) Głównym obszarem oddziaływań profilaktyczno-wychowawczych w szkole są **zajęcia dydaktyczne**. Specyfika szkoły artystycznej (muzycznej) określa sposób przeprowadzenia kształcenia uczniów zarówno poprzez zajęcia dydaktyczne zbiorowe jak i indywidualne. Ich prawidłowa realizacja jest określona w Statutach Szkoły. Dokument ten jest podstawą dla Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego i określa warunki jego realizacji.

Pracownicy pedagogiczni zatrudnieni w szkole muzycznej, to zarówno nauczyciele przedmiotów teoretycznych, jak i praktycznych. Oprócz podstawowych obowiązków dydaktycznych, do których są zobowiązani pracownicy pedagogiczni i do których mają gruntowne przygotowanie pod względem artystycznym, metodycznym i psychologiczno-pedagogicznym, ważnym aspektem są powinności wychowawcze.

W tak pojmowanym modelu pracy nauczyciela w szkole muzycznej, można wyróżnić konkretne pola działania i wychowania:

Nauczyciel jako moderator edukacji kulturalnej

- pogłębia zainteresowania uczniów, zachęca do samokształcenia i rozwijania uzdolnień,
- rozwija wrażliwość estetyczną uczniów, uwrażliwiając ich na piękno, ale jednocześnie uwzględnia i szanuje ich odmienność,
- rozwija w uczniach wyobraźnię muzyczną, pamięć i koncentrację,

- odkrywa przed uczniami wartości artystyczne, dając im okazję do samodzielnej oceny dzieł muzycznych,
- kształci poczucie własnej wartości i samokrytycyzmu,
- wyrabia w uczniach umiejętność oceny własnych osiągnięć, zarówno ocenę normatywną (porównanie siebie w grupie) jak i idiograficzną (porównanie ucznia do siebie samego na przestrzeni miesięcy czy lat nauki),
- dba o przekazywanie wartości patriotycznych,
- rozbudza zamiłowanie do muzykowania indywidualnego i zespołowego,
- kształtuje osobowość artystyczną,

Nauczyciel jako „przewodnik” artystyczny oraz wsparcie emocjonalne

- tworzy warunki umożliwiające wszechstronny rozwój uczniów,
- stwarza życzliwą i przyjazną atmosferę pracy,
- dba o poprawną komunikację interpersonalną z uczniem oraz z jego rodzicami,
- kształtuje wrażliwość na świat i ludzi w oparciu o wartości moralne,
- poprzez własną moralną postawę nie stwarza rozdzwieńki pomiędzy teorią a tym, jak jest postrzegany przez ucznia,
- wychowuje w atmosferze wolności sumienia i szacunku dla każdego człowieka,
- uczy systematyczności i punktualności,
- uczy pokonywania trudności i przewycięzania tremy,
- przestrzega przed podejmowaniem działań i zachowań ryzykownych,
- udziela pomocy w sytuacjach kryzysowych, co wiąże się z umiejętnością dostosowania metod pracy artystycznej do potrzeb, możliwości i poziomu ucznia,
- kształci pamiętając o pozytywnym motywowaniu ucznia,
- rozbudza w uczniu pasję i radość z obcowania ze sztuką.

- 2) Drugim obszarem oddziaływania profilaktycznego i wychowawczego jest szeroka oferta **zajęć nieobowiązkowych i pozaszkolnych**, takich jak koncerty, audycje i wykłady, która służy rozwojowi osobowości, zainteresowań a także prezentacji wiedzy i umiejętności uczniów. Szkoła zachęca do korzystania z wybranych elementów tej oferty zajęć, w zgodzie z zainteresowaniami uczniów.

Nauczyciel może także pomóc w poszerzaniu zainteresowań i rozwijaniu kultury muzycznej, a także w umiejętności oceny jej estetycznej wartości, poprzez umożliwienie uczniom kontaktu z „żywą muzyką” artystyczną na salach koncertowych, spektaklach operowych i teatralnych. W ten sposób może wpłynąć na zwiększenie ich przeżyć estetycznych, których nie jest w stanie zastąpić nagranie i tym samym wykształcić potrzebę korzystania z oferty tych instytucji.

- 3) Trzeci obszar oddziaływań profilaktyczno-wychowawczych to **formy systematycznego informowania i współpracy uczniów, rodziców, nauczycieli i dyrekcji**. Do ukształtowania pożądanej postawy uczniów niezbędna jest wymiana opinii, przekazywanie sugestii, obieg informacji wewnątrz całego grona społeczności szkolnej i rodzicielskiej.

8. Ogólne założenia programu profilaktyczno-wychowawczego

Szkoła ma zagwarantowaną autonomię w opracowywaniu własnego programu wychowawczo-profilaktycznego, który uwzględnia cele i zadania dydaktyczne oraz społeczne. Najważniejszym założeniem tego programu jest dobro uczniów, ich szczęście, spełnienie, harmonijny rozwój. W związku z tym naszymi celami pozostają:

Cele wychowawcze:

- rozwój artystyczny: dbanie o kompletny rozwój artystyczny uczniów; umożliwianie poznawanie świata w jego całości i złożoności; wspomaganie samodzielności uczenia się; inspirowanie do wyrażania własnych myśli i przeżyć; motywowanie do dalszej edukacji;
- rozwój duchowy: dbanie o wychowanie dzieci i młodzieży w duchu tolerancji i szacunku dla drugiego człowieka;
- rozwój psychiczny: rozwijanie obywatelskich, patriotycznych i społecznych postaw; rozbudzanie ciekawości poznawczej uczniów;
- rozwój społeczny: podejmowanie działań związanych z miejscami ważnymi dla pamięci narodowej, formami upamiętniania postaci i wydarzeń z przeszłości, najważniejszymi świętami narodowymi i symbolami państwowymi; bezpośrednia współpraca z rodzicami uczniów oraz innymi podmiotami zaangażowanymi w edukacyjną, wychowawczą i opiekuńczą działalność szkoły; wzmacnianie przywiązania do historii i tradycji narodowych, poczucia tożsamości narodowej, przygotowanie i zachęcanie do podejmowania działań na rzecz środowiska szkolnego i lokalnego, w tym do angażowania się w wolontariat.

Cele profilaktyczne:

- rozwój fizyczny: zachęcanie do aktywności fizycznej, która może być znakomitą odskocznią od wysiłku emocjonalnego i intelektualnego;
- profilaktyka zagrożeń: reagowanie na wczesne sygnały problemów związanych z zagrożeniami uzależnień;
- pomoc psychologiczno - pedagogiczna: Informowanie o możliwości korzystania z pomocy w specjalistycznych poradniach (w tym w Specjalistycznej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej Centrum Edukacji Artystycznej);
- pedagogizacja rodziców: bieżąca i ścisła współpraca nauczycieli z rodzicami;
- rozwój kompetencji psychologicznych i wychowawczych nauczycieli: szkolenia wewnętrzne i zewnętrzne.

9. Uczestnicy i realizatorzy programu profilaktyczno-wychowawczego

Dyrektor i kierownictwo szkoły:

- tworzą warunki dla realizacji procesu wychowawczego w szkole,
- dbają o prawidłowy poziom pracy wychowawczej i opiekuńczej szkoły,
- tworzą w szkole klimat współpracy i zaufania,
- inspirują nauczycieli do wdrażania nowych rozwiązań w procesie kształcenia,
- wspomagają nauczycieli i uczniów w realizacji zadań,
- nadzorują zgodność działania szkoły ze Statutami i regulaminami obowiązującymi w szkole,
- nadzorują realizację Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego.

Zespół d/s Programu Wychowawczo-Profilaktycznego:

- diagnozuje potrzeby środowiska uczniowskiego,
- planuje szkolenia dla uczniów i nauczycieli,
- planuje doskonalenie zadań profilaktycznych i wychowawczych,
- koordynuje pracę wychowawczo-profilaktyczną.

Rada Pedagogiczna:

- konsultuje tworzenie programu wychowawczo-profilaktycznego,
- realizuje uchwalony przez Radę Rodziców program wychowawczo-profilaktyczny,
- uczestniczy w ewaluacji programu wychowawczo-profilaktycznego.

Nauczyciele:

- tworzą warunki umożliwiające wszechstronny rozwój uczniów,
- kształtują wrażliwość na świat i ludzi w oparciu o wartości moralne,
- wychowują w atmosferze wolności sumienia i szacunku dla każdego człowieka,
- dbają o przekazywanie wartości patriotycznych,
- pogłębiają zainteresowania uczniów, zachęcają do samokształcenia i rozwijania uzdolnień,
- rozwijają wrażliwość estetyczną uczniów, uwrażliwiają ich na piękno,
- rozwijają u uczniów wyobraźnię muzyczną, pamięć i koncentrację,
- uczą pokonywania trudności, przezwyciężania tremy,
- rozbudzają zamiłowanie do muzykowania indywidualnego i zespołowego,
- stwarzają życzliwą przyjazną atmosferę pracy,
- uczą systematyczności i punktualności,
- kształcą poczucie własnej wartości i samokrytycyzmu,
- kształtują osobowość artystyczną.

Rada Rodziców:

- uchwała program wychowawczo-profilaktyczny,
- współpracuje z Radą Pedagogiczną i kierownictwem Szkoły, podejmując działania wspierające realizację programu wychowawczo-profilaktycznego,
- aktywizuje rodziców do uczestnictwa i współorganizacji projektów artystycznych i wychowawczych Szkoły.

Samorząd Uczniowski:

- współpracuje z organami kierowniczymi Szkoły,
- uczestniczy w diagnozowaniu sytuacji wychowawczej Szkoły,
- jest wyrazicielem postaw i potrzeb środowiska uczniowskiego,
- dba o dobre imię szkoły, współtworzy jej tradycje,
- inspiruje do podejmowania działalności wolontarystycznej i edukacji rówieśniczej,
- uczestniczy przy realizacji projektów edukacyjnych lub artystycznych organizowanych przez Szkołę.

CZĘŚĆ II

1. Wnioski z ewaluacji programu z poprzedniego roku szkolnego

W roku szkolnym 2022/2023 zrealizowano dużą część zaplanowanych działań.

1. W zakresie przeciwdziałania pojawianiu się zachowań ryzykownych i przemocowych nauczyciele brali udział w wielu szkoleniach organizowanych przez Centrum Edukacji Artystycznej, dotyczących pomocy psychologiczno-pedagogicznej udzielanej uczniom. Prowadzono stałą kontrolę stanu bezpieczeństwa w szkole (portiernia, kamery), monitorowano zachowania uczniów a społeczność szkolna dostosowała się do zakazu palenia papierosów przed wejściem do szkoły;
2. W zakresie kształtowania postaw prospołecznych podjęto działania związane z okolicznościowymi uroczystościami. Zorganizowano między innymi jubileusz 30-lecia Jazzu na Bednarskiej, Wigilię Szkolną oraz wycieczkę na Cmentarz Powązkowski w celu uczczenia pamięci pedagogów związanych ze szkołą i innych polskich artystów muzyków. Dbano o integrację młodzieży pochodzącej z zagranicy i pomoc w asymilacji ze środowiskiem szkolnym.
3. Wspierano uczniów w procesie doskonalenia pracy własnej, kształtowania indywidualności artystycznej poprzez wyrabianie umiejętności oceny osiągnięć, poczucia własnej wartości, ale także samokrytycyzmu.
4. Organizacja licznych szkoleń dla nauczycieli, zorganizowanych przez Szkołę oraz Centrum Edukacji Artystycznej przyczyniła się do wpomagania uczniów w sytuacjach stresowych oraz w budowaniu ich odporności psychicznej.

2. Rekomendacje wychowawczo-profilaktyczne CEA na rok szkolny 2023/2024

1. Wzmocnienie prawidłowej komunikacji interpersonalnej w indywidualnej relacji nauczyciel-uczeń podczas artystycznych zajęć edukacyjnych.
2. Przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych, aspołecznych i przemocowych wśród uczniów szkół artystycznych i ich rodzin.

3. Diagnoza aktualnych potrzeb

1. W związku z aktualizacją Statutów Szkoły istnieje potrzeba zapoznania uczniów z uaktualnionym dokumentem, zwłaszcza w części dotyczącej praw i obowiązków ucznia. Zasadne wydaje się również zbadanie w jakim stopniu uczniowie odczuwają realizację tych zapisów (ankieta przewidziana do przeprowadzenia w II semestrze).
2. Zgodnie z rekomendacjami CEA na rok szkolny 2023/2024 na temat komunikacji interpersonalnej w indywidualnej relacji nauczyciel – uczeń, w dniach 11 - 20 września przeprowadzono wśród wszystkich uczniów PSM II st. (z wyjątkiem klas pierwszych) ankietę, której celem było zbadanie jak uczniowie postrzegają swoich nauczycieli przedmiotu głównego. Postawione pytania dotyczyły umiejętności komunikowania się nauczyciela z uczniem, zarówno od strony werbalnej jak i pozawerbalnej, zachowania przestrzeni osobistej ucznia a także umiejętności rozpoznawania u ucznia potrzeb poznawczych i innych m.in. społecznych, emocjonalnych czy motywacyjnych. W badaniu wzięło udział 147 uczniów, co stanowi 50% wszystkich objętych ankietą.

Wnioski wynikające z przeprowadzonej ankiety:

W ankiecie najwyżej oceniona została dobra atmosfera na lekcji (86,4%), umiejętność wspierania uczniów (80,33 %) oraz wysokie kompetencje nauczycieli (76,9%).

W zakresie komunikacji nauczyciela z uczniem większość ankietowanych potwierdziło bardzo dobry kontakt ze swoim pedagogiem. Wskazano, że zdecydowana większość nauczycieli wysłuchuje uczniów (70,7%), utrzymuje z nimi kontakt wzrokowy (68,7%), mówi wyraźnie (73,5%) i spokojnie (63,9%), precyzyjnie przekazując myśli (62,6%). Jednocześnie – według uczniów – ponad połowa pedagogów potrafi przyznać się do błędu (57,1%).

Co 10 uczeń uważa jednak, że nauczyciele chaotycznie wyrażają swoje myśli (12,2%). Bardzo niewielka liczba ankietowanych wskazała na zbyt pochopne wyrażanie opinii, zbyt nie koncentrowanie się na szczegółach i nieumiejętność słuchania (4%). Niestety, aż trzech uczniów narażonych było na krzyk nauczyciela.

Bardzo dobrze została oceniona u nauczycieli umiejętność rozpoznawania potrzeb poznawczych, społecznych, emocjonalnych i motywacyjnych. Około $\frac{3}{4}$ ankietowanych uczniów odczuwa, że ich nauczyciele budzą zaufanie (76,2%), są cierpliwi (74,8%), motywujący (72,8%) oraz przekonujący (62,6%). W większości są niekonfliktowi (55,1%).

Ale mniej więcej co 20 uczeń uważa, że nauczyciele są zbyt: pobłażliwi (7,5%), stanowczy (5,4%), niecierpliwi (4,1%), emocjonalni (3,4%) lub nie ujawniają emocji (6,8%).

Tylko 2% uczniów wyraźnie odczuwa, że nauczyciel przekracza granice ich przestrzeni osobistej, jednocześnie połowa ankietowanych w tym względzie czuje się na zajęciach komfortowo (50,33%).

Mniej niż połowa uczniów (44%) uważa, że nauczyciele są dobrze zorganizowani.

4. Cele ogólne i szczegółowe planu wychowawczo-profilaktycznego

Na podstawie wniosków z ewaluacji Programu Wychowawczo-Profilaktycznego z poprzedniego roku szkolnego, rekomendacji Centrum Edukacji Artystycznej na obecny rok szkolny jak również wniosków z przeprowadzonej ankiety opracowano diagnozę aktualnych potrzeb, która obejmuje następujące obszary:

1. Przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych i przemocowych:
 - a. stała kontrola stanu bezpieczeństwa w szkole;
 - b. Zwiększenie wśród nauczycieli zainteresowania ogólnym rozwojem uczniów oraz wzmocnienie kontaktu z ich rodzicami;
 - c. Podtrzymanie pozytywnej atmosfery oraz bezpieczeństwa pracy panujących w szkole i utrzymanie dobrego kontaktu między członkami społeczności szkolnej;
 - d. Zorganizowanie szkolenia dla nauczycieli z zakresu psychologii (depresja, uzależnienia, itp.);
 - e. Wykorzystanie wiedzy zdobytej przez nauczycieli podczas szkoleń organizowanych przez CEA;
 - f. Reagowanie w sytuacji zaburzeń depresyjnych i uzależnień.

2. Wzmocnienie prawidłowej komunikacji interpersonalnej w indywidualnej relacji nauczyciel-uczeń podczas artystycznych zajęć edukacyjnych
 - a. Organizacja szkoleń dotyczących komunikacji interpersonalnej,
 - b. Dyskusje na zebraniach sekcyjnych,
 - c. Przeprowadzanie lekcji otwartych,
 - d. Hospitacje lekcji,
 - e. Wykorzystanie dodatkowych godzin pracy na konsultacje z uczniami i rodzicami,
 - f. Dbanie o przyjazną atmosferę wśród całej społeczności szkolnej.

3. Zbadanie stopnia realizacji zadań Szkoły ujętych w Statutach.
 - a. Zapoznanie uczniów z uaktualnionymi dokumentami,
 - b. Przeprowadzenie ankiety wśród uczniów na temat znajomości Statutów Szkoły, w szczególności ich praw i obowiązków

5. Wykaz specjalistycznych placówek

- **SPPP CEA w Warszawie**

Psycholog: **Mercedes Kuk** (zastępstwo)

Adres: BSA, ul. Miodowa 24A, 00-246 Warszawa

Dyżury: poniedziałek 14.00 - 18.00, środa 13.00 - 15.00

Kontakt: tel. 22 635 79 05, tel. kom. 509 221 419, e-mail: kuk@cea.art.pl

Skype: SPPP CEA w Warszawie

- Poradnia Profilaktyczno-Terapeutyczna dla Dzieci i Młodzieży ze Środowisk Zagrożonych Alkoholizmem „Opta”

02-520 Warszawa, ul. Wiśniowa 56, (budynek B na terenie ZSLiT im. Leopolda Staffa)

tel. **22 826 39 16, 506 399 683** (pn-pt 8:00 - 19:00 i w soboty 9:00 - 13:00).

DYŻUR TELEFONU WSPARCIA OBEJMUJE POMOC DLA DZIECI, MŁODZIEŻY I RODZICÓW. TELEFON DZIAŁA W PIĄTKI W GODZINACH 10:00-14:00, tel. **519 047 370**

- Ogólnopolski Telefon Zaufania Narkotyki tel. **0 801 199 990**
- Ogólnopolski Telefon Zaufania – linia anonimowa, tel.: **116 111**
- Policijny Telefon Zaufania **0 800 120 226**
- „Zatrzymaj przemoc” tel. **0 800 120 148**
- Ogólnopolski telefon dla ofiar przemocy w rodzinie – „NIEBIESKA LINIA”: **800 120 002**
- Telefon dla rodziców i nauczycieli w sprawie bezpieczeństwa dzieci: **800 100 100**
- Rodzinna Poradnia Profilaktyki i Terapii MONAR,
ul. Hoża 57, 00-681 Warszawa, tel. **22 621 13 59, 532 342 574**

Zespół Państwowych Szkół Muzycznych im. Fryderyka Chopina

ul. Bednarska 11, 00-310 Warszawa

6. Harmonogram zadań do realizacji w roku szkolnym 2023-2024

Lp.	Obszar	Zadania	Termin	Osoby odpowiedzialne	Ewaluacja
1.	Przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych i przemocowych.	Rozmowy z uczniami na temat właściwego zachowania. Zwracanie uwagi na niestosowne działania	Cały rok szkolny	Dyrekcja szkoły, nauczyciele, portierzy	
		Dbanie o wyposażenie szkoły			
		Organizacja wydarzeń umożliwiających integrację społeczności szkolnej, ze szczególnym uwzględnieniem pozytywnych postaw: <ul style="list-style-type: none"> • obchody jubileuszu 140 lat istnienia Szkoły, • koncerty, • wigilia szkolna, • piknik na zakończenie roku szkolnego 			
		Utrzymywanie stałego kontaktu z rodzicami uczniów			
		Przekazywanie uczniom informacji o ofercie warsztatów psychologicznych organizowanych przez CEA	Zgodnie z kalendarzem CEA	Dyrekcja, nauczyciele	
2.	Wzmocnienie prawidłowej komunikacji interpersonalnej	Udział nauczycieli w szkoleniach organizowanych przez Szkołę: <ul style="list-style-type: none"> • <i>Wyzwania współczesnej edukacji: uczeń wysoko wrażliwy, uczeń ze spektrum autyzmu, pokolenie "Snowflakes" – komunikacja, funkcjonowanie, metody pracy.</i> dr G. Paciorek-Draus • <i>Jak rozpoznawać, jak reagować, jak pomagać? Problemy psychologiczne uczniów.</i> Mercedes Kuk CEA • <i>Jeśli nie dyktando, to co? Metody aktywizujące w kształceniu słuchu muzycznego</i> – dr G. Paciorek-Draus 	18 września 2023 r.	Dyrekcja, nauczyciele	Dyskusje na przedstawione tematy podczas zebrań sekcyjnych
			25 września 2023 r.		
			16 października 2023 r.		
		Przedstawienie wyników ankiety <i>Jak uczniowie postrzegają swoich nauczycieli przedmiotu głównego.</i> Dyskusja	Rada Pedagogiczna 28 września 2023 r.		
		Hospitacje lekcji – zgodnie z harmonogramem pracy Szkoły	Cały rok szkolny	Dyrekcja, nauczyciele, uczniowie	Rozmowy z uczestnikami spotkania
		Lekcje otwarte - zgodnie z harmonogramem pracy Szkoły			
3.	Prawa i obowiązki uczniów	Przeprowadzenie ankiety wśród uczniów na temat znajomości Statutów Szkoły, w szczególności ich praw i obowiązków	Semestr II	Zespół ds Programu Wych.-Prof.	
		Przedstawienie wyników badania Radzie Pedagogicznej	17 kwietnia 2024 r.		